

SLOVENSKÉ NÁRODNÉ STREDISKO PRE ĽUDSKÉ PRÁVA

SPRÁVA

**o monitoringu médií so špeciálnym zameraním na prejavy rasizmu,
xenofóbie a antisemitizmu za rok 2012**

Bratislava, marec 2013

Obsah

ÚVOD	3
1. Rasovo motivované útoky	9
2. Stretnutia extrémistov.....	15
3. Podpora a propagácia skupín smerujúcich k potláčaniu základných práv a slobôd, hanobenie rasy a výskyt rasovo hanlivých výrokov	21
4. Prevencia a opatrenia proti extrémizmu	25
5. Extrémizmus na športových podujatiach a opatrenia proti nemu.....	29
6. Antisemitizmus.....	33
7. Záver.....	34
PRÍLOHA.....	38

ÚVOD

Stredisko bolo zriadené zákonom č. 308/1993 Z. z. o zriadení Slovenského národného strediska pre ľudské práva (ďalej len „zákon o Stredisku“) s účinnosťou od 1. januára 1994, a to na základe medzinárodnej Dohody medzi vládou Slovenskej republiky a OSN o zriadení Slovenského národného strediska pre ľudské práva, publikovanej oznámením Ministerstva zahraničných vecí Slovenskej republiky č. 29/1995 Z. z. Prijatím zákona č. 136/2003 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 308/1993 Z. z. o zriadení Slovenského národného strediska pre ľudské práva a zákona č. 365/2004 Z. z. o rovnakom zaobchádzaní v niektorých oblastiach, o ochrane pred diskrimináciou a zmene a doplnení niektorých zákonov (antidiskriminačný zákon), sa rozšírili úlohy Strediska, ktoré je nezávislou právnickou osobou v oblasti ochrany ľudských práv a základných slobôd, vrátane práv dieťaťa.

Slovenské národné stredisko pre ľudské práva z medzinárodného hľadiska pôsobí v rámci Organizácie Spojených národov (ďalej len „OSN“) ako Národná inštitúcia pre ľudské práva (National Human Rights Institution). V rámci Európskej únie (ďalej len „EÚ“) pôsobí ako špecializovaný Národný orgán pre rovnaké zaobchádzanie (National Equality Body).

Pôsobnosť

Úlohou Strediska je komplexné pôsobenie v oblasti ľudských práv a základných slobôd, vrátane práv dieťaťa. Pre splnenie základných úloh Stredisko sústreďuje svoju činnosť na tieto hlavné oblasti:

- monitoruje a hodnotí dodržiavanie ľudských práv a dodržiavanie zásady rovnakého zaobchádzania podľa antidiskriminačného zákona,
- zhromažďuje a na požiadanie poskytuje informácie o rasizme, xenofóbii a antisemitizme v Slovenskej republike,

- uskutočňuje výskumy a prieskumy na poskytovanie údajov oblasti ľudských práv, a základných slobôd, vrátane práv dieťaťa, zhromažďuje a šíri informácie v tejto oblasti,
- pripravuje vzdelávacie aktivity a podieľa sa na informačných kampaniach s cieľom zvyšovania tolerancie spoločnosti,
- zabezpečuje právnu pomoc obetiam diskriminácie a prejavov intolerancie,
- vydáva na požiadanie fyzických osôb alebo právnických osôb alebo z vlastnej iniciatívy odborné stanoviská vo veciach dodržiavania zásady rovnakého zaobchádzania podľa antidiskriminačného zákona,
- poskytuje knižničné služby a
- poskytuje služby v oblasti ľudských práv.

Stredisko sa zaoberá poskytovaním právneho poradenstva v otázkach diskriminácie, pri prejavoch intolerancie a v prípadoch porušovania zásady rovnakého zaobchádzania pre všetkých obyvateľov Slovenskej republiky a je podľa zákona tiež oprávnené na požiadanie zastupovať účastníka v konaní vo veciach porušenia zásady rovnakého zaobchádzania. Stredisko každoročne vydáva Správu o dodržiavaní ľudských práv v Slovenskej republike.

V súvislosti s úlohou strediska zhromažďovať a na požiadanie poskytovať informácie o rasizme, xenofóbii a antisemitizme, Stredisko mapuje dianie v oblasti extrémizmu na Slovensku prostredníctvom každodenného monitoringu médií od roku 2008.

Mapovanie slovenskej mediálnej scény v tejto oblasti je zaujímavým a najmä užitočným zdrojom informácií o prejavoch uvedených fenoménov v slovenskej spoločnosti. Zároveň poskytuje materiál pre analýzu spôsobu, akým sa informácie tohto typu v médiách prezentujú, a teda či verejnosti poskytujú médiá na Slovensku vyvážené a korektné informácie o prejavoch rasizmu, xenofóbie a antisemitizmu u nás.

Metodika zberu dát sa vyvíja v nadväznosti na skúsenosti s monitoringom. Jednotkou sledovaného súboru je každá informácia (v ďalšom texte správa), teda mediálny výstup – článok alebo prepis relácie, ktorá sa slovom alebo písmom týka prejavov rasizmu, xenofóbie, antisemitizmu a extrémizmu.

Výber vzorky sledovaných médií a jednotlivých relácií v elektronických, resp. článkov v printových médiách uskutočňovala na základe kľúčových slov od septembra 2010 agentúra STORIN. Zoznam monitorovaných médií pozri v prílohe.

Dáta získané v rámci tohto monitoringu boli podrobené predovšetkým kvalitatívnej analýze; pričom tam, kde to bolo možné posúdiť, aj spôsob, korektnosť či vyváženosť spracovaných správ. No tiež aj kvantitatívnej analýze, teda tak ako v minulom období sa sledoval predovšetkým celkový výskyt relevantných správ, ich početnosť v rámci stanovených kategórií.

Vzhľadom na skutočnosť, že extrémizmus sa v súčasnosti v podmienkach SR spája, prípadne prelína s rasizmom, xenofóbiou a antisemitizmom, pričom v médiách sa často pojem extrémizmus používa ako synonymum týchto pojmov, získané dáta – správy týkajúce sa týchto javov boli v rámci monitoringu roztriedené do niekoľkých kategórií s použitím pojmu extrémizmus.

Tak ako v predchádzajúcom sledovanom období, sú v sledovanom súbore správ všetky články alebo prepisy relácií, ktoré sa akýmkoľvek spôsobom týkajú extrémizmu, teda aj správy vzťahujúce sa na boj proti extrémizmu a jeho predchádzaniu.

Tieto boli zaradené do kategórií:

- prevencia a opatrenia proti extrémizmu,
- opatrenia proti extrémizmu na športových podujatiach.

Správy sú ďalej diferencované podľa najčastejšie sa vyskytujúcich typov prejavov extrémizmu v SR, teda:

- prejavy podpory a propagácie skupín smerujúcich k potlačeniu základných práv a slobôd,
- hanobenia národa, rasy a presvedčenia
- podnecovania k národnostnej, rasovej a etnickej nenávisti
- prejavy diváckeho násillia, často v kombinácii s predchádzajúcimi javmi.

Správy súvisiace s týmto kontextom boli zaradené do kategórií:

- extrémizmus na športových podujatiach,
- prejavy extrémizmu – rasovo motivované útoky,
- prejavy extrémizmu – stretnutia
- prejavy extrémizmu – podpora skupín smerujúcich k potlačeniu základných práv a slobôd.

Do samostatnej kategórie Antisemitizmus boli (tak ako predchádzajúce roky) zaradené mediálne výstupy:

- správy, ktoré sa týkajú antisemitizmu v historických súvislostiach,
- edukačných a kultúrnych aktivít zameraných na prevenciu antisemitizmu
- káuz spojených s verbálnymi prejavmi antisemitizmu a s obviňovaním z antisemitizmu.

Uvedená štruktúra mediálnych výstupov – správ umožňuje v súčasnosti dostatočne diferencovane pokryť mediálny diskurz v danej problematike v celej jeho šírke, pričom je možné, že vývoj v danej oblasti si v budúcnosti vyžiada ďalšiu špecifikáciu kategórií monitorovaných správ.

V článkoch, ktorými sa v tomto materiáli bude Stredisko zaoberať, je uvedený aj konflikt, resp. problém, ktorým sa v súčasnosti zaoberajú médiá na celom svete a to konflikt medzi slobodou prejavu a jeho obmedzením. V Slovenskej republike je toto právo, a aj dané obmedzenia regulované vnútroštátnymi ale aj medzinárodnými normami.

Sloboda prejavu zakotvuje niekoľko základných ústavných práv: sloboda prejavu, právo na informácie, právo na ochranu práv a slobôd iných, právo na slobodu prejavu právo na vyjadrenie a šírenie vlastných názorov najrôznejším spôsobom (slovom, písmom, tlačou, obrazom a iným spôsobom). Aj právo na informácie, chápané ako právo na slobodné vyhľadávanie, prijímanie a rozširovanie ideí a informácií bez ohľadu na hranice štátu.

Obmedzenie slobody prejavu nájdeme v čl. 10 ods. 2 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd. To zahrňuje i povinnosti a zodpovednosť. Môže ale podliehať formalitám, podmienkam, obmedzeniam alebo sankciám, ktoré stanoví zákon, a ktoré sú nevyhnutné v demokratickej spoločnosti v záujme národnej bezpečnosti, územnej celistvosti alebo

verejnej bezpečnosti, predchádzaniam nepokojov a zločinnosti, ochrany zdravia alebo morálky, ochrany povesti alebo práv iných, zabráneniu úniku dôležitých informácií alebo zachovanie autority a nestrannosti súdnej moci. V Dohovore je obsiahnutá ale aj požiadavka zabrániť úniku dôležitých informácií a zachovanie autority a nestrannosti súdnej moci, možnosť obmedzenia slobody prejavu. V rámci Európskej únie sa touto problematikou zaoberá aj Amsterdamská zmluva, v ktorú zaradila do zmluvy o založení Európskeho spoločenstva čl. 255. Každý občan Európskej únie a každá fyzická osoba s bydliskom alebo právnická osoba so sídlom v členskom štáte má právo na prístup k dokumentom Európskeho parlamentu, Rady a Komisie. Podľa prijatého Kódexu o prístupe verejnosti k dokumentom Rady a Komisie v roku 1993 možno odmietnuť prístup k informáciám okrem iného aj z dôvodu ochrany jednotlivcov a ich súkromia, ako aj z dôvodu ochrany obchodného a priemyselného tajomstva.

Na Slovensku je problematiku zverejnenia a sprístupnenia informácií upravená Zákomom o slobodnom prístupe k informáciám č. 211/2000 Z.z. v znení neskorších predpisov. Účelom a zmyslom tohto zákona je realizovať a napomáhať plnej realizácii ústavného práva na informácie.

Túto problematiku nám pomôže lepšie priblížiť súdny spor *Jersild vs. Dánsko*. V známom spore *Jersild v. Dánsko* (1994)¹⁴ bol sťažovateľom dánsky novinár Jens Olaf Jersild, zamestnanec Dánskej vysielacej spoločnosti (Danmarks Radio), ktorý v programe *Sunday News Magazine Søndagsavisen*) odvysielal zostrihaný záznam interview s členmi zelených bünd. (.grønjakkerne.), rasistickej organizácie z Østerbre v Kodani. V uvedenom zostrihu odznali slová ako: len si zober obrázok gorily a pozri sa na černoča človeče, je to tá istá telesná štruktúra, všetko, čelo a všetky tieto veci..., ..neger nie je ľudská bytosť, je to zviera, podobne ako všetci ostatní cudzí robotníci, Turci, Juhoslovania, hocako sa volajú..., ..nemáme radi, keď hovoria svojim hula-hula jazykom.. Za odvysielanie uvedeného zostrihu, ktorý bol následne kriticky skomentovaný, bol sťažovateľ odsúdený na základe § 266 písm. b, v spojení s § 23 Dánskeho trestného zákona na zaplatenie pokuty vo výške 1000 dánskych korún z dôvodu napomáhania šíreniu rasistických názorov. Uvedený trest bol následne potvrdený Vysokým súdom východného Dánska a tiež Najvyšším súdom. Novinár namietal porušenie článku 10 Dohovoru. Európsky súd pre ľudské práva rozhodol, že rasistické názory troch mladíkov, členov .zelených bünd., nespádajú pod ochranu Dohovoru, zároveň však

pomerom 12:7 rozhodol, že potrestanie novinára za to, že pomohol rozširovať výroky iných by vážne ohrozilo prínos tlače k rozprave nad otázkami verejného záujmu. Na základe celkovej analýzy prípadu tie. Súd dospel k záveru, že novinár nemal rasistický úmysel a v relácií sa svojim postojom zásadne vymedzoval proti rasistickým názorom napríklad jasným vymedzením organizácie ako .skupiny extrémistickej mládeže. Na základe uvedeného bolo konštatované, že Dánske kráľovstvo porušilo článok 10 Dohovoru.

Jersild v. Denmark - 15890/89 [1994] ECHR 33 (23 September 1994)

1. Rasovo motivované útoky

Rasovo motivované útoky, ktoré najviac hýbali slovenskými médiami v roku 2012 mali iný priebeh a následky než útoky predošlých rokov. Na túto tému sa vyjadrilo niekoľko osobností počas roka 2012.

Dnes ultrapravica objavila "rómsku tému". Kedysi pre ňu populárne motívy nestačia, a tak zamierila na osady.

"Najvyššiu podporu dosahujú v oblastiach, kde existuje problematické spolunažívanie majority s rómskou minoritou, čo v konečnom dôsledku potvrdili aj výsledky ostatných parlamentných volieb," podotkol odborník na extrémizmus Tomáš Nociar.

Výskumná správa Nadácie otvorenej spoločnosti vo februári poukazovala na to, že hoci verejnosť vníma pravicový extrémizmus ako problém, časť z nej je ochotná prikloniť sa k názorom, ktoré prezentuje. Títo respondenti napríklad vo vzťahu k Rómom podporili reštriktívnu či otvorene diskriminačnú politiku. Za tú najnovšie pochodujú niektoré samosprávy.

Sociologička SAV Zuzana Kusá nedávno podotkla, že ideové pozadie ale ultrapravica - hoci je na pochodoch prítomná - nepripravila. Základné kamene pre ne postavili samotné vedenia miest a obcí. "Prehodili výhybku od toho, čo je aj ich povinnosťou a zodpovednosťou, smerom k represii," povedala. Vzhľadom na to, že ich iniciatívy majú podporu Združenia miest a obcí, životnosť represívnych nálad a rôznych pochodov bude podľa Kusej dlhšia.

Riaditeľka Centra pre výskum etnicity a kultúry Elena Gallová Kriglerová na margo reštrikcií voči Rómom upozorňuje, že čím väčší prepád do chudoby a vylúčenia, tým sa majorita bude viac utvrdzovať v tom, že zlyhanie je na ich strane.

"A bude vyžadovať ďalšie represie. To, kam takáto špirála môže viesť, už po minulých desaťročiach vieme," povedala. (17.10.2012; www.aktualne.sk)

Mimovládne organizácie, ktoré sa zameriavajú na boj s extrémizmom, upozorňujú, že takíto ľudia zmenili rétoriku, agendu aj témy. Prešli do anonymity, skrývajú sa za rôzne združenia a zameriavajú sa na rómsky problém. Podľa nich polícia ich zmenu zachytiť nestíha.

Správa, ktorú Slovensko posielala OSN k plneniu medzinárodného dohovoru o odstraňovaní rasovej diskriminácie, dokazuje, že extrémizmu sa na Slovensku darí. Podľa štatistík polícia vlani odhalila 271 trestných činov s rasovým motívom a extrémizmu. Rok predtým zaznamenala 115 takých prípadov. Za úspech polícia považuje to, že sa jej darí tieto trestné činy vo väčšej miere objasniť. (15.05.2012 www.pravda.sk)

Odsúdení Rómovia aj za podnecovanie k rasovej, etnickej a národnostnej neznášanlivosti

Prvou témou, ktorú bližšie predstavíme je historicky prvý prípad kedy boli odsúdení Rómovia aj za podnecovanie k rasovej, etnickej a národnostnej neznášanlivosti.

Na druhej strane Slovensko má prvý verdikt súdu, ktorým boli odsúdení Rómovia aj za podnecovanie k rasovej, etnickej a národnostnej neznášanlivosti. Na trinásť rokov väzenia v ústave s maximálnym stupňom stráženia odsúdil Okresný súd v Piešťanoch dvoch mladíkov z Maduníc, ktorí vlani napadli 63-ročného Andreja Poláka a vyhrážali sa likvidáciou „bielych“. Napadnutý Polák na následky zranení zomrel. Obaja obžalovaní rasový motív odmietli s vysvetlením, že majú bielu pleť a slovenskú národnosť. Proti rozsudku sa odvolali. (15.05.2012 www.pravda.sk)

26.01.2012 www.tasr.sk NRSR: A. Belousovová sa chystá kvôli vražde v Maduniciach za J. Spišiakom

26.01.2012 www.hnonline.sk Belousovová sa chystá za Spišiakom

11.04.2012 TV JOJ RASISTICKÝ ÚTOK?

12.04.2012 Trnavský hlas Čo robil, si nepamätá

24.04.2012 Plus jeden deň Svedkovia potvrdili rasistické nadávky!

30.04.2012 Trnavské noviny Svedkovia potvrdili rasistické vyhrážky

12.05.2012 Slovenské národné noviny Je požiadavka rešpektovať zákony rasistická?

14.05.2012 www.orangeportal.sk Rómovia, obžalovaní z rasovej nenávisťi, idú za mreže na 13 rokov

15.05.2012 Sme Útok bol rasisticky

17.07.2012 Plus jeden deň Potvrdí 13 rokov?

10.09.2012 www.tasr.sk TRNAVA: Rasistickým násilníkom z Maduníc sa vymeraný trest nepáči, odvolali sa

10.09.2012 www.pluska.sk Za smrť Andreja (+ 63) dostali rómski mladíci 13 rokov, odvolali sa

12.09.2012 Plus jeden deň Žiada nový znalecký posudok

Streľba v Hurbanove

Druhá téma, ktorú Stredisko prezentuje je prípad streľby v Hurbanove, téma, ktorá oveľa viac hýbala slovenskou mediálnou sférou než predošlý prvý prípad. Pri predošlej téme možno nájsť nadpisy a informácie k článkom, kde sa dali nájsť informácie k danej téme, a v porovnaní s tým nízkym počtom je prekvapivé, že táto téma bola rozoberaná vo viac než 200 článkoch. Tento prípad je šokujúci v tom, že šlo o usmrtenie, ale čo bolo tragickou udalosťou bolo neskôr zneužitie na podporu rasistických a antirómskych nálad, aj keď rasistický motív potvrdený nebol.

Špeciálny prokurátor bude zrejme streľbu vyšetrovať ako úkladnú vraždu.

Mestskému policajtovi Milanovi v prípade, že ho súd uzná za vinného z úkladnej vraždy troch ľudí, hrozí trest 25 rokov väzenia až doživotie.

Jeho prípad prebral Úrad špeciálnej prokuratúry a prokurátor ho vyšetruje ako prípad úkladnej vraždy.

Polícia sa včera snažila využiť prvých 48 hodín po zadržení páchatel'a na získanie čo najväčšieho množstva dôkazov. Informovať by o nich mala začiatkom tohto týždňa. "Môžu tam byť nejaké osobné dôvody, dlhodobý osobný konflikt alebo rolu môžu hrať aj nejaké rasové motívy," povedal pre agentúru SITA psychológ Anton Heretik.

Klára Orgovánová, Jarmila Lajčáková a František Kutlík včera v otvorenom liste požiadali prezidenta, vládu i parlament o odsúdenie etnickej neznášanlivosti, ktorá sa po tejto tragédii prejavila. Žiadajú neprijímať represívne protirómske opatrenia a eliminovať narastajúcu neznášanlivosť voči Rómom. Treba tiež dohliadnuť na dôkladné prešetrenie motívu útoku. (18.06.2012; www.hnonline.sk)

Zasadnutie riaditeľov ENAR zo všetkých 27 členských štátov EÚ sa konalo dnes v Bruseli. Miroslav Lacko, riaditeľ ENAR Slovensko so sídlom v Prešove, ktorý v Bruseli zastupoval Slovensko, v rozhovore pre TASR potvrdil, že delegátov správa zo Slovenska zaskočila. "ENAR Slovensko sa k tejto veci stavia tak, že chceme korektné vyriešenie tohto problému, nakoľko situácia na Slovensku v rómskej oblasti nie je veľmi dobrá," uviedol Lacko. Slovenská pobočka organizácie i jej celoeurópska sieť očakávajú, že dôjde k spravodlivému procesu a vinník bude odsúdený podľa zákona.

V súvislosti s dnešnou tragédiou v Hurbanove Lacko uviedol, že podľa správ od domácich rómskych aktivistov, ktoré zatiaľ nemajú overené, išlo o vybavovanie si účtov z minulosti. "Nemôžeme povedať, či išlo o rasovo motivovaný motív. Na to sú orgány činné v trestnom konaní, ale už aj Brusel bude sledovať tento prípad," povedal Lacko. Predseda ENAR Chibo Onyeji, ktorý v septembri príde na pracovnú návštevu na východné Slovensko s cieľom osobne zmonitorovať situáciu Rómov v našej krajine, vydá oficiálnu tlačovú správu k dnešnej prestrelke v Hurbanove v pondelok 18. júna. Dovtedy chce organizácia podrobne preveriť všetky informácie súvisiace s týmto prípadom. (16.06.2012; www.cas.sk)

Väčšinová spoločnosť stále voči Rómom zachováva mentálnu ostražitosť. Rómovia to môžu zmeniť tým, že predstavia pozitívne vzory, ktoré ovplyvnia verejnú mienku.

Rómsky inštitút, Centrum pre výskum etnicity a kultúry spolu so Slovenským inštitútom pre mediáciu v týchto dňoch poslali otvorený list predstaviteľom štátu "k stupňujúcemu sa napätiu a násilnému konaniu voči Rómom a reakciám verejnosti ako alarmujúcemu prejavu etnickej neznášanlivosti v kontexte posledných udalostí v Hurbanove".

V liste sa okrem iného požaduje, aby politické elity okamžite odsúdili etnickú neznášanlivosť, ktorá sa prejavila v súvislosti s touto tragédiou. Je namieste otázka, v čom pramena hlavné príčiny eskalácie etnickej nenávisti vo vzťahu k Rómom a čo napokon treba urobiť.

V jednej z diskusií verejnoprávnej televízie poet slovenskej žurnalistiky Peter Schutz poukázal na fakt, že renomovaní novinári strácajú silu vyvažovať a kultivovať verejnú mienku, pretože ju dnes ovplyvňuje už ktokoľvek. Podmienkou je, aby dotyčný ovládal abecedu, mal pripojenie na internet a začal písať. Novinár mal na mysli rastúcu skupinu blogerov a anonymných diskutérov, ktorá naberá na sile s ambíciou určovať sociálne posuny v spoločnosti. A žiaľ, na tomto fakte nič nezmení ani to, že drvivá väčšina textov je nečitateľná, neodborná a často rasistická.

(20.06.2012; Sme)

Splnomocnenec vlády SR pre rómske komunity Miroslav Pollák vyjadruje hlbokú a úprimnú sústrasť pozostalým obetiam tragédie v Hurbanove. Strel'ba, ktorá sa odohrala v tomto meste, je podľa jeho slov neospravedlňiteľná a nepochopiteľná.

Pollák sa dnes v súvislosti s tragédiou stretne s vedením Policajného zboru SR a požiada ho o zodpovedné vyšetrenie prípadu orgánmi činnými v trestnom konaní a o prijatie účinných opatrení, ktoré by zabránili podobným tragédiám.

Miroslav Pollák zároveň žiada masovokomunikačné prostriedky o citlivé informovanie v súvislosti s tragédiou, pretože neobjektívne a nekorektné informovanie prispieva k zvyšovaniu napätia medzi Rómami a ostatným obyvateľstvom. "Väčšina reakcií a postojov majoritného obyvateľstva na smutnú udalosť v Hurbanove dokazuje, že Rómovia sú vnímaní negatívne a odkladanie riešenia problémov rómskych komunít môže priniesť ďalšie zhoršenie vzťahov a eskaláciu vo vzťahoch medzi obyvateľmi rómskych komunít a väčšinovou spoločnosťou," upozornil splnomocnenec. (18.06.2012; Sme)

Sociologička Zuzana Kusá pridala svoj podpis pod otvorený list politikom, aby odsúdili etnickú neznášanlivosť, ktorá sa prejavila v súvislosti s tragédiou v Hurbanove. List podpísali tiež Rómsky inštitút, Centrum pre výskum etnicity a kultúry či Slovenský inštitút pre mediáciu. Tragédia podľa nich potvrdila zlú predtuchu o mienke v slovenskej spoločnosti.

Čo vás viedlo k tomu, aby ste sa podpísali pod výzvu, ktorú iniciovala tragédia v Hurbanove? Znepokojujúce reakcie obyvateľstva. Sú jednoznačne rasovo orientované. Veľa ľudí otvorene, bez hanby schvaľuje ten čin, oceňuje likvidáciu Rómov. To je omnoho nebezpečnejší jav ako samotná tragédia.

Nebezpečnejší ako vraždenie?

Áno. Pretože ľudia úplne vylúčili jednu skupinu z morálnej komunity a upierajú jej právo na život. Zdvihla sa vlna schvaľovania, aplauzu. Ostatní sa tvária, že je to v poriadku, veď je tu sloboda prejavu. Toto všetko hovorí o stave slovenskej spoločnosti neutešené veci.

Čo konkrétne?

Napríklad, že máme tendenciu zovšeobecňovať veci a prisudzovať nejakej skupine paušálne vlastnosti. Už výchova od malička by nás pritom mala učiť, že sa nesmieme obmedzovať na takúto skokovitú logiku. Že ak mi jeden Róm ukradne jablko, tak všetci Rómovia sú zlodeji. Zdá sa, že tu nik nedvíha varovný prst dostatočne vysoko a, naopak, akoby existoval tichý súhlas s osočovaním Rómov. A keďže sú sústavné napádania, nemôžu cítiť lojalitu

k majoritnej spoločnosti. Urážkami ich vychovávame k nelojalite. A ďalšia vec je, že takéto reakcie len podporujú extrémistov. (19.06.2012; Pravda)

2. Stretnutia extrémistov

Pri hodnotení stretnutí extrémistov na Slovensku sa štruktúra a prevedenie zmenili od predchádzajúcich rokov. Už to nie sú len pochody v uniformách, sprievody s fotkami bývalého prezidenta Dr. Tisa. Zaznamenali sme množstvo stretnutí počas roka, ktoré sa síce „skrývali“ za lákavé názvy ale pritom zo sebou niesli nárast napätia v spoločnosti a nárast obáv v určitých skupinách obyvateľstva.

Tvár extrémistickej scény sa na Slovensku postupne mení. Ultrapravica v novom trende zabalila **rasistické** kategórie do sociálnych. Mikiny so starým logom zloženým z nacistických rún vymenila za obleky, uniformy za zelené tričká. Ako upozorňuje právnička a šéfka Ľudí proti **rasizmu** Irena Bihariová, jedno ostáva - nepriateľ je vždy vybraný podľa biologického kľúča. Keď totiž hovoria o probléme s kriminalitou, zaujíma ich len tá, ktorú páchajú Rómovia. Keď broja proti rozvracaniu rodinných hodnôt, nehovoria o gambleroch či alkoholikoch, ale o homosexuáloch. "Dnes sa vraciame do doby podobnej zo sklonku 90. rokov, aj keď spôsob prezentácie, aktivity a štýl, akým predávajú svoje posolstvo, je podstatne viac sofistikovaný," hovorí Bihariová. Na scéne sa začínajú vynárať nástupcovia potlačených skupín, opätovne fungujú koncertné meetpointy, niektoré skupiny podľa šéfky ĽPR znovu začali realizovať výcviky v lesoch a profilujú svoje militantné ambície. "Bolo by naivné si myslieť, že táto scéna je zostavená len z politicky aktívneho krídla. Aj v ňom sú rozbroje, formujú sa z neho ďalšie odnože." (17.10.2012; [www.aktualne.sk](http://www.aktualne.sk;);)

Stručný prehľad stretnutí

30.6.2012 Protestné zhromaždenie proti rómskej agresivite – Spišské podhradie

29.9.2012 Upratovanie s M. Kotlebom – Krásnohorské podhradie

29.9.2012 Pochod za slušných ľudí – Partizánske

6.10.2012 Za rasovú rovnosť a sociálnu spravodlivosť, Hurbanovo

13.10.2012 Za slušný a bezpečný život – Bratislava

10.11.2012 Za slušný a bezpečný život 2 – Bratislava

17.11.2012 17.November – BA/ KE/ BB/ TN/ Poprad/ Malacky

22.11.2012 Blokáda médií – Bratislava

BRATISLAVA 22. novembra (WEBNOVINY) - Po opakovanom znemožnení vystúpenia občianskych zástupcov vo verejnoprávnych médiách Občianska iniciatíva Slobodného občana vyzvala občanov k Blokáde médií.

Na oficiálnej facebookovej stránke Občianska iniciatíva Slobodného občana hlási: "Naším zámerom bolo informovať verejnosť o skutočnom stave spoločnosti a predstretie Memoranda Slobodného Občana. Takisto sme chceli vyzvať verejnosť aj policajné zložky k zdržanlivosti v prejavoch akéhokoľvek násilia."

Účastníci akcie ďalej vyzývajú verejnoprávne médiá k tomu, aby im po opakovanom ignorovaní požiadavky slobody prejavu a slobodného prístupu k informáciám zakotvených v ústave, dali možnosť vystúpiť v RTVS. Akcia Blokáda médií teda bola spustená v okamihu, keď Občianska iniciatíva Slobodného občana oslovila RTVS prostredníctvom oficiálneho listu z 12. novembra 2012, ktorí bol ignorovaný. V ňom sa uvádza, že ak sa tento výstup neumožní, vyzývajú občanov k účasti a solidarite s blokádou médií, ktorá začala vo štvrtok 22. novembra 2012. (22.11.2012; www.webnoviny.sk)

Hovorca Starého Mesta Tomáš Halán povedal, že podujatie nebolo oficiálne nahlásené. Zúčastnil sa ho aj podpaľač vlajky Európskej únie Marián Mišún, ktorý v marci kandidoval za Ludovú stranu Naše Slovensko. Ťažkoodenci nezasahovali. Približne tri stovky ľudí sa dnes zhromaždilo na bratislavskom Námestí slobody na akcii s názvom "17. november - berieme si späť svoju krajinu". Žiadajú rozpustenie parlamentu, zastavenie "reforiem" proti ľuďom či zabezpečenie potravinovej a ekonomickej sebestačnosti. Svoju účasť na facebooku potvrdilo skoro štyritisíc ľudí.

Ľudia, ktorí pred zhromaždenými vystúpili s prejavmi, tvrdili, že podujatie nikto neorganizuje a nie je ani oficiálne nahlásené.

Hovorca bratislavského Starého Mesta Tomáš Halán potvrdil, že ešte v piatok nikto takéto zhromaždenie neohlásil.

V dave sa však pohybovalo množstvo sympatizantov Slovenskej pospolitosti, ktorí mávali svojimi vlajkami, v rukách držali transparenty ako "Lipšic - Gorila" a prítomným rozdávali vlastné letáky.

Pred ľuďmi sa s mikrofónom v ruke postavil aj Marián Mišún, ktorého už polícia obvinila z výtržníctva po tom, ako v sobotu 10. novembra podpálil vlajku Európskej únie na Námestí

Alexandra Dubčeka v Bratislave. Mišún v marcových parlamentných voľbách kandidoval za Ľudovú stranu Naše Slovensko.

Na podujatie dohliadajú desiatky policajtov, ktorí strážia nielen Námestie slobody, ale aj blízky Prezidentský palác a budovu Úradu vlády SR. Dav pred palácom púšťal delobuchy a kričali s transparentmi v rukách, ťažkoodenci zatiaľ nezasahovali, samotní organizátori vyzývali zhromaždených, aby sa vyhýbali násilnostiam.

"V spolupráci s mestom a jeho orgánmi sme pripravení pomôcť zvolávateľom a organizátorom pri zabezpečení verejného poriadku. V prípade jeho narušenia zabezpečiť jeho obnovu," priblížila bratislavská krajská policajná hovorkyňa Petra Hrášková.

(17.11.2012; www.pluska.sk)

Beo.sk sa so svojimi článkami, ako aj rôznymi kampaňami a projektmi, snaží u ľudí odbúravať neprimerané názorové stereotypy, rozbiť neopodstatnenú dôveru v masové médiá, bojovať za slobodu prejavu, zušľachťovať ľudského ducha a vnášať do myslenia zdravý pragmatizmus a tiež rozvíjať kritické myslenie.

Beo.sk sa počas svojej existencie vyprofiloval ako politicky nekorektný portál, výrazne ovplyvnený národoveckou paradigmou a rasovým realizmom. (www.beo.sk)

Včera, 10. novembra, sa v uliciach Bratislavy konal druhý pochod slušných ľudí, ktorý organizoval Marián Mišún a Oskar Dobrovodský. Ako sa dalo predpokladať, akciu prišlo podporiť ďaleko menej ľudí, ako to bolo počas prvého pochodu. Príčinu možno hľadať v bezzubosti takýchto podujatí. Kto bol na jednom pochode, väčšinou na ďalší nepríde, pretože počas toho prvého nadobudol pocit, že týmto sa nič nezmení. A má pravdu. Koho baví počúvať stále dookola, že politici sú skorumpovaní?

Ak majú takéto spoločenské podujatia niečo priniesť, musí v nich nastať kvalitatívny posun. To si zrejme "uvedomili" aj Marián Mišún a Štefan Potocký, ktorý mimochodom 17. novembra spoluorganizuje akciu s názvom "Berieme si späť svoju krajinu". Spoločne vniesli do fádnych pochodov nový prvok - pálenie vlajok EÚ. To sa však nepáčilo príslušníkom policajného zboru, ktorí dotýčnych "podpaľáčov" zatkli.

Celkovo možno zhrnúť, že druhý pochod slušných ľudí dopadol neúspešne a podobne skončí aj akcia naplánovaná na 17. novembra. Príčinou neúspechu bude celospoločenský nezáujem, mäkkosť a neschopnosť zodpovedať najzásadnejšiu otázku - Čo bude po "prevrate"?

Aj keď je táto akcia naplánovaná určite lepšie ako pochod Mariána Mišúna a Oskara Dobrovodského, neponúka ľuďom žiadnu kvalitatívnu zmenu. Opäť to bude iba bezzubý protest v chladnom novembrovom počasí, kde si zopár ľudí vyleje svoje duše a akýkoľvek pokus o "násilný prevrat" udusia dobre pripravené policajné zložky.

Áno, je skvelé, že sa stále viac ľudí zaujíma o spoločenské dianie, ale bez kvalitatívneho posunu a organizácie je aj stotisícová masa v uliciach iba na smiech. Preto je potrebné spájať schopných a vzdelaných ľudí, vytýčiť si ciele, zakladať združenia, rozvíjať podnikanie, zhromažďovať peniaze, byť nezávislým od štátu, šíriť myšlienky a v neposlednom rade pomáhať si a držať spolu v zmysle hesla pána prezidenta Tisa - Verní sebe, svorne napred!

(11.11.2012; www.beo.sk)

Mesto Hurbanovo zorganizovalo začiatkom októbra verejné protestné zhromaždenie Za rasovú rovnosť a sociálnu spravodlivosť. Zúčastnilo sa ho okolo 200 ľudí.

"Občania už dávnejšie poukazovali na problémy s neprispôsobivými občanmi. Rozhodli sme sa zvolať zhromaždenie, kde ľudia môžu verejne povedať svoj názor.

Na úvod primátorka hovorila o atmosfére v Hurbanove. Mesto je tolerantné, pokojné, ale nemôžeme zatvárať oči pred neprispôsobivou skupinou obyvateľov. Žijú medzi odpadkami, znečisťujú prostredie, majú vulgárne, hlučné správanie, slovne napádajú dôchodcov," tvrdí Viceprimátor Hurbanova Karol Lovász.

Podotkol, že tieto prejavy nie sú rasovo motivované.

Pred kultúrnym domom sa zišlo okolo 200 účastníkov.

Zvýšia počet policajtov

Ľudia verejne potvrdil problémy vznikajú z dôvodov nedodržiavania hygieny, rušenia pokoja, vulgárnemu správaniu a napádaniu.

"Bezpečnostné opatrenia sme urobili. Bola tam mestská polícia aj príslušníci iných policajných zložiek, aby zabezpečili pokojné stretnutie. Dvaja ľudia prišli z Ľudovej strany Naše Slovensko. Ich vystúpenie bolo ostrejšie," hovorí K. Lovász.

Podľa viceprimátorových slov na zhromaždení vysvetlili verejnosti obmedzené kompetencie Hurbanova.

"Mestská polícia dozerá na dodržiavanie verejného poriadku a pokoja, ale aj tá je v zmysle zákona obmedzená," uzavrel K. Lovász. (12.11.2012; Nitrianske noviny)

Osobitne treba dať do pozornosti stretnutie, ktoré sa odohralo v Krásnohorskom podhradí:

Slovenské národné stredisko sa situáciou v Krásnohorskom podhradí počas roka 2012 osobitne zaujímal. Bol uskutočnený výjazd do Krásnohorského podhradia a stretnutie s miestnym vajídom Ľudovítom Gunárom, ako aj opakované stretnutia v priestoroch strediska. V prípade osobitného záujmu odporúčame Správu o dodržiavaní ľudských práv vrátane zásady rovnakého zaobchádzania v Slovenskej republike za rok 2012 kde sa tejto téme rozsiahle venujeme.

Policajný prezident Tibor Gašpar zdôraznil, že na pozemkoch v Krásnohorskom Podhradí sa nachádzajú obydlia a nie komunálny odpad.

BRATISLAVA 27. septembra (WEBNOVINY) - Ak predseda strany Naše Slovensko Marián Kotleba príde v sobotu 29. septembra do obce Krásnohorské Podhradie "upratovať", teda búrať stavby nelegálne postavené na jeho pozemku, polícia s ním nebude spolupracovať.

Oznámil to vo štvrtok na tlačovej besede policajný prezident Tibor Gašpar. Kotleba totiž požiadal políciu o zabezpečenie verejného poriadku a ochranu techniky.

"Žiadosti sa nevyhovelo," vyhlásil Gašpar. Kotleba podľa jeho slov nedisponuje žiadnym rozhodnutím súdu, ktoré by ho k akcii oprávňovalo. "Neexistuje žiadny právny titul, aby sme mu poskytli požadovanú pomoc," vysvetlil.

Obydlia nie sú odpad

Ako poznamenal, predmetom Kotlebovej žiadosti je upratovanie, to však nepatrí medzi úlohy policajného zboru.

Gašpar tiež zdôraznil, že na pozemkoch v obci sa nachádzajú obydlia a nie komunálny odpad, ako rómske príbytky pomenoval Kotleba.

"Ak vznikli obydlia na jeho pozemkoch bez jeho súhlasu a bez ohľadu na to, či sú klasifikované ako stavby, nevzniká vlastníkovi pozemku vlastnícke právo na príbytky," doplnil.

Podľa Gašpara sa na parcele, ktorú vlastní alebo spoluvlastní Kotleba, nachádza asi sedem murovaných stavieb. "Samotná žiadosť ako aj zamýšľané konanie žiadateľa spočíva v odstraňovaní príbytkov, ktoré slúžia ako obydlia, a nemôže spĺňať základné princípy právneho poriadku SR, a to princíp legality a legitimacy," zdôraznil ešte raz policajný šéf. (27.09.2012; www.webnoviny.sk)

Získanie časti pozemkov, na ktorých stojí rómska osada, do vlastníctva Mariana Kotlebu, označujú za účelové.

Krásnohorské Podhradie 26. apríla (TASR) -Aktivity lídra Ľudovej strany Naše Slovensko (ĽS NS) Mariána Kotlebu, ktoré smerujú k získaniu časti pozemkov, na ktorých stojí rómska osada v obci Krásnohorské Podhradie do vlastníctva, označujú miestni Rómovia za účelové a majú podľa nich slúžiť len politickým cieľom Kotlebu.

"Všetky jeho kroky vykazujú znaky šírenia rasovej neznášanlivosti, preto naňho podávame trestné oznámenie," uviedol pre TASR vajda z miestnej osady Ľudovít Gunár. Dodal, že nechápe, ako mohol pôvodný majiteľ pozemkov Štefan Szanislo tieto pozemky jednoducho darovať.

"Ak sa ich chcel zbaviť, prečo ich nedaroval nám, alebo nepreviedol na obec?" doplnil Gunár. Zdôraznil, že Rómovia chceli už v minulosti tieto pozemky odkúpiť, ale vždy to stroskotalo na rozhodnutí miestneho zastupiteľstva, alebo na tom, že sa nedohodli s majiteľmi.

"Pritom by bolo jednoduché, keby tie pozemky od majiteľov odkúpil štát, alebo obec a my by sme im to potom splácali," prehlásil vajda. Zároveň sa len pousmial nad tým, že si Marián Kotleba nechal urobiť znalecký posudok, podľa ktorého meter štvorcový pozemkov má hodnotu 20 eur. "Veď podľa dokumentov sú tu trávnaté plochy, sú asi trochu drahé," doplnil Gunár.

Rómovia sa boja

Miestni Rómovia sú zo vzniknutej situácia nervózni a neskrývajú obavy.

"Teraz tu majú prísť buldozéry a zrovnať osadu so zemou? Veď my sme si príbytky budovali vlastnými rukami a tiež majú svoju hodnotu," hovorili. (26.04.2012; www.teraz.sk)

3. Podpora a propagácia skupín smerujúcich k potláčaniu základných práv a slobôd, hanobenie rasy a výskyt rasovo hanlivých výrokov

Vyjadrenia J.Ráža v médiách

Môžeme pozitívne zhodnotiť, že napriek množstvu negatívnym výrokom p. Ráža sme v každom článku sme objavili negatívne zhodnotenie daných výrokov. A to nielen od rodinných príslušníkov, kolegov a priateľov ale aj vyjadrenia odborníkov.

V rozhovore pre vyššie uvedený časopis hovorí o Číne ako o veľmoci, ktorá bude v budúcnosti ovládať svet. "Nie som žiaden rasista, ale Číňanov sa bojím - je ich strašne moc. Preto mám doma dve búchačky. Keď tu dorazí táto ázijská vlna, tak prvých štyridsaťpäť Číňanov odrovnám a posledné tri guľky si nechám pre seba a svoju rodinu," povedal Jožo Ráž pre časopis Instinkt.

Spevákove slová nenechali na seba dlho čakať a slovenská polícia podala na oddelenie zbrojných preukazov podnet na začatie správneho konania. Budúci týždeň sa podľa denníka Sme rozhodne, či pošlú Ráža na psychologické vyšetrenie. "Ak vznikne pochybnosť o spôsobilosti držiteľa zbrojného preukazu, polícia je oprávnená požiadať o nový lekársky alebo psychologický posudok," povedal Michal Slivka z policajného prezídia.

Experti už začali riešiť to, či sa Ráž nedopustil svojimi výrokmí trestného činu podnecovania rasovej nenávisťi. Podľa šéfky trestného práva ministerstva spravodlivosti Lucie Kurilovskej sú Rážove vyjadrenia v poriadku. Opačný názor má predseda združenia vlastníkov zbraní Legis Telum a právnik Ľudovít Miklánek. Slová Ráža sú podľa neho "zrejme rasistické". (13.08.2012 www.aktuality.sk)

Osobitne treba zdôrazniť, že nasledujúci incident bol využitý pre propagáciu politickej strany:

Zlaté Moravce novoročný prejav primátora

Ďalším príkladom negatívnych vyjadrení v médiách je novoročný príhovor primátora Zlatých Moraviec, ktorý na rozdiel od vyššie spomenutého príkladu mal rozsiahlejšie následky. Vo

všeobecnosti by sa očakávalo, že osoba na poste primátora nebude spájaná s podobnými výrokmami.

„Ja s Cigánmi vychádzam perfektne, nemáme najmenšie problémy,“ vyhlásil. Po jeho prejave podľa informácií združenia Ľudia proti rasizmu napadli dvaja skinhedí rómske deti, ktorých rodičia sa nachádzali na zábave na Robotníckej ulici v Zlatých Moravciach. Rómski rodičia sa vraj rozhodli konať a vyhнали skinhedov z miesta.

Tento čin vyvolal preto aj oveľa väčší záujem médií. Spolu sa tejto téme venovalo ... článkov. Z týchto článkov bolo ... (10. januára 2012 www.webnoviny.sk)

„V prejave povedal trikrát "biela rasa" v súvislosti, že už nebude utláčaná v Zlatých Moravciach, ani na celom Slovensku. Nepracujúcich ľudí nazval paraziti, presne tak, ako to vykrikuje Slovenská pospolitost’,“ povedal podľa Ľudí proti rasizmu svedok. Údajne bol primátor vtedy pod vplyvom alkoholu.

Po jeho prejave vraj napadli dvaja skinhedí rómske deti, ktorých rodičia sa nachádzali na zábave na Robotníckej ulici v Zlatých Moravciach. Rómski rodičia sa rozhodli konať a vyhнали skinhedov z miesta. „Z baru, ktorý sa nachádzal len o pár metrov ďalej, vybehli ďalší skinhedí a prítomných Rómov napádali slovnými urážkami smerujúcimi na ich farbu pleti,“ opisuje ďalej svedok.

Rómovia trestné oznámenie nepodali, druhá strana áno. Svedok potvrdzuje verziu, že polícia na mieste nezakročila. Dôvod bol ale podľa neho ten, že nebolo proti komu zakročiť. „Rómovia sa sami začali sťahovať do miesta kde mali oslavu po tom, čo ochránili svoje deti. Následne Rómovia privolali políciu ešte raz, a to v čase, keď skončili oslavu, aby sa mohli pokojne dostať domov,“ povedal svedok. Informácie Ľudia proti rasizmu už postúpili ministromi vnútra a úradu inšpekčnej služby.

Vyššie tisíc ľudí prišlo na protestné zhromaždenie, ktoré zorganizoval Marián Kotleba a jeho prívrženci v amfiteátri v Zlatých Moravciach. Protest mal byť reakciou na novoročnú bitku medzi Rómami a príslušníkmi majoritného obyvateľstva v tomto meste. Miestami však pripomínal skôr predvolebný míting.

M. Kotleba z pódia opakovane vyzýval ľudí, aby v blížiacich sa parlamentných voľbách volili jeho politický subjekt Ľudová strana Naše Slovensko. Protest sa niesol v pokojnom duchu, polícia zasahovať nemusela. "Nezaznamenali sme žiadne problémy ani porušenia verejného poriadku," potvrdila nitrianska krajská policajná hovorkyňa Renáta Čuháková. (14.01.2012;

www.pravda.sk;)

Lednár rasový motív odmietol. "Tie slová som nepoužil. Povedal som len, že nemienim tolerovať príživníkov. Ani trochu to neľutujem, nemám sa za čo hanbiť a nič sa nevyvolalo, žiadne nepokoje. Akurát sa zvolebnieva," uzavrel. (16.01.2012; Pravda)

Prešovský primátor Pavel Hagyari – vyjadrenia na Facebooku

Ďalším primátorom, ktorý sa minulý rok dostal kvôli vyjadreniam do povedomia médií je prešovský primátor Pavel Hagyari, ktorý síce vyjadrenia nepovedal nahlas ale využil na to sociálne siete a to konkrétne Facebook.

Prešovský primátor napísal na sociálnej sieti doslova: „Dnes od štvrtej hodiny ráno likvidujeme ‚čiernu‘, skutočne čiernu rómsku osadu medzi Prešovom a Malým Šarišom... Prosím splnomocnenca vlády pre rómske komunity pána Polláka, aby sa prihlásil o svoje ovečky.“ (www.pluska.sk 25. október 2012)

Poslanci Hlina a Matovič – „Tour de Roma“

Poslanci NR SR Igor Matovič Matovič a Alojz Hlina chcú na vlastnej koži spoznať život Rómov. Českej požičovni karavanov radšej nepovedali, čo majú v pláne.

POPRAV 16. júla (WEBNOVINY) - Poslanci Národnej rady SR Igor Matovič a Alojz Hlina dnes odštartovali svoj poznávací zájazd po rómskych osadách v obci Lomnička v okrese Stará Ľubovňa.

"Myslím si, že sa patrí, ak chce poslanec národnej rady o niečom hovoriť, tak by mal ten problém aj poznať. A doteraz som nezažil v parlamente poslanca, ktorý by strávil aspoň jednu noc v osade," povedal o svojich zámeroch na nadchádzajúci týždeň Igor Matovič.

Lomnička je podľa neho špecifická tým, že z približne 2 480 obyvateľov je 98 percent Rómov.

Letná Tour de Roma

Počas Tour de Roma, ako nazval Matovič svoj výjazd do osád, navštívi štyri problematické obce s početnou rómskou menšinou a jednu menej problematickú.

Jednotlivé zastávky na svojej ceste si vyberali podľa toho, že každá z nich je istým symbolom. Lomnička je obec, ktorá je čisto rómska. Žehra má rómsku i nerómsku časť, ale práve v nerómskej časti sú už ľudia zúfalí a tiež to chcú riešiť.

Lunik IX je symbolom "sídľiskovej osady" a Jarovnice sú zase najväčšou rómskou osadou na Slovensku. Jediným riešením podľa Matoviča je, aby "koláče neboli bez práce". Aj touto cestou chce Matovič s Hlinom vyburcovať vládu k riešeniu problémov, a aby si nezatvárala oči pred problémom.

Podľa neho politici už 22 rokov z Bratislavy ukazujú, ako sa má riešiť rómsky problém a nič nevyriešili. Aj preto treba podľa neho ísť do osád, zažiť ich a následne prísť s konkrétnymi návrhmi a riešeniami. (16.07.2012; www.webnoviny.sk)

Kolegovia z OĽaNO Igor Matovič a Alojz Hlina sa pohádali priamo pred zrakmi televíznych divákov.

Napätie medzi politikmi pretrváva, odkedy cez leto cestovali po rómskych osadách. V diskusii Na telo v televízii Markíza Matovič včera znovu vyčítal Hlinovi, že nehľadal riešenia rómskej otázky a predstavil len populistické opatrenie zrušiť príspevok pri narodení dieťaťa. (05.11.2012; Plus jeden deň)

Niekedy nie je jednoduché snažiť sa o vyvážený reporting ak sa pravidelne stretávame s faktom, že práve verejne známe a vedúce osobnosti na Slovensku prezentujú komplikované témy kontroverzným spôsobom. Osobitne to platí ak sa snaha o získanie informácií o marginalizovanej skupine občanov prezentuje ako „Tour de Roma“ „poznávací zájazd po rómskych osadách“. Obdobne treba hodnotiť aj vyjadrenia z úst primátora, ktorý ale časom reagoval na mediálnu pozornosť takto: „Ani trochu to neľutujem, nemám sa za čo hanbiť a nič sa nevyvolalo, žiadne nepokoje. Akurát sa zvoliebnieva,“ uzavrel. (16.01.2012; Pravda). Kriticky treba poznamenať, že pozornosť sa týmto témam nevenovala z dôvodu otvorenej diskusie s cieľom nájsť riešenia.

4. Prevencia a opatrenia proti extrémizmu

XV. Zjazd protifašistických bojovníkov SZPD

Chceli by sme pozitívne upozorniť na aktivitu Oblastnej konferencie SZPB, ktorá sa dotkla konkrétne tém na ktoré sa sústreďí táto správa.

Vyhlásenie účastníkov Oblastnej konferencie SZPB, konanej dňa 28. februára 2012 v Banskej Bystrici. My delegáti Oblastnej konferencie SZPB v Banskej Bystrici, zastupujúci viac ako 1 600 členov Oblastnej organizácie, dôsledne rešpektujúc Ústavu a zákony Slovenskej republiky, Chartu ľudských práv, Stanovy a poslanie Slovenského zväzu protifašistických bojovníkov, nadväzujúc na humánný odkaz a demokratické tradície národnooslobodzovacieho boja, vychádzajúc z poznania a hodnotenia situácie doma a vo svete, pripravujúc sa na rokovanie XV. zjazdu SZPB, pokladáme za svoju historickú povinnosť dôrazne upozorniť na zložitú a komplikovanú sociálno – ekonomickú situáciu v Slovenskej republike, v Európe a vo svete, ktorá dáva príležitosť pre vznik a šírenie myšlienkových prúdov a hnutí intolerancie, nacionalizmu, rasizmu, šovinizmu, extrémizmu, neonacizmu a neofašizmu.

Vyzývame všetky kompetentné orgány a inštitúcie, aby v každodennej praxi rázne odmietali a nekompromisne trestali akékoľvek pokusy a konkrétne prejavy ideológie a hnutí vychádzajúcich z týchto antihumánnych pozícií.

Otvorený list učiteliek v Dobšinej

Okrem verejných stretnutí a protestov mal v roku 2012 osobitný ohlas aj otvorený list učiteliek z Dobšinej. Okrem situácií a incidentov spomenutých v tejto správe bol rok 2012 plný štrajkov a protestných zhromaždení, ktoré mali za cieľ zlepšiť postavenie určitých skupín zamestnancov, najčastejšie šlo o zamestnancov v zdravotníctve a v školstve. Spomenutý otvorený list vychádza na tomto pozadí spája ale problematiku zamestnania v školstve z rómskou problematikou. List vyzýva na komplexné riešenie každodenných problémov,

s ktorým sa učitelia stretávajú. A veľmi otvorene poukazuje na každodenné situácie kde vzniká napätie v spoločnosti.

Vážený pán minister, tento list vznikol ako reakcia na bezmocnosť, s akou sa dennodenne stretávame pri našej práci. Je to výpoveď nás obyčajných učiteľov z „ďalekého východu“. ... Náš list je skrátka reakciou na neúnosný stav v slovenskom školstve a dysfunkčný, nespravodlivý sociálny systém v štáte. Veríme a dúfame, že bude impulzom k prehodnoteniu súčasnej situácie a pozície učiteľov. V Bratislave, ďaleko od Vašich obľúbených „marginalizovaných a sociálne znevýhodňovaných skupín“ nemáte ani tušenia o tom, s akými patovými situáciami sme nútení dennodenne bojovať. ... Najväčšie ťažkosti máme so žiakmi, ktorí sú sociálne výrazne neprispôsobiví, takmer výhradne sú to žiaci rómskeho pôvodu. Chceme však zdôrazniť, že toto nie je o rase, o pleti alebo o predsudkoch a výhradách voči Rómom. Rovnako vnímame všetkých ľudí a deti bez rozdielov, ide len o to, kto rešpektuje pravidlá a normy a kto nie. Záškoláci, ktorých počet vymeškaných neospravedlnených hodín dosahuje abnormálne vysoké čísla, sú prvým problémom našej školy. ... Rodičia týchto detí sú dokonca poberateľmi finančného príspevku vo výške 17€, ktorý je vyplácaný zväčša len skupine neprispôsobivých obyvateľov a len za to, že deti plnia povinnú školskú dochádzku. Otázne je, z akého dôvodu im je tento príspevok pridelený, keďže povinná školská dochádzka vyplýva zo zákona a je teda pre všetky deti bez rozdielov povinná a tiež aj to, prečo sú tieto financie vyplácané väčšinou len rodičom istej skupiny obyvateľstva. Prečo sú títo ľudia systematicky a pravidelne neprávom zvýhodňovaní oproti ostatným rodičom, ktorí na rozdiel od nich svoje deti nielen pošlú do školy, ale dohliadajú aj na to, aby boli pripravené, mali všetky pomôcky a skutočne si príkladne plnili svoju školskú dochádzku. Z akého dôvodu im spomínaný príspevok vyplácaný nie je? Zodpovední rodičia a aj široká verejnosť je právom pohoršená touto pozitívnou diskrimináciou, ktorá sa nedá nazvať inak ako výsmechom svedomitej rodiny. Chceme ešte podotknúť, že spomínaný príspevok je rodičom detí zo sociálne znevýhodneného prostredia vyplácaný aj v prípade, že školská dochádzka detí je pravidelne a hrubo porušovaná záškoláctvom a inými problémami výchovného charakteru. Tieto deti chodia do školy nie kvôli učeniu a vzdelávaniu, ale provokovať spolužiakov, učiteľov, riešiť si osobné spory, vystrájať a vyvádzať, zafajčiť si pred školou atď. ... Často sú takto ľahostajné deti, ktorých rodičia sú dokonca poberateľmi tzv. dávky v hmotnej núdzi (ktorí sa paradoxne niekedy okato vyvážajú v nových autách, nosia značkové oblečenie a trávajú Vianoce v Anglicku). Školské pomôcky, ktoré týmto deťom objedná škola, si žiaci

absolútne nevážia a sú do dvoch dní po rozdaní zničené, polámané, roztrhané alebo speňazené. Táto forma pomoci by sa v ich rukách úplne minula účinku, a preto sú učitelia nútení komplikovať si svoju prácu ešte aj tým, že tieto pomôcky osobne denne donášajú žiakom na jednotlivé vyučovacie hodiny! ... Pedagógovia si pravidelne z práce domov odnášajú rôzne druhy „suvenírov“ v podobe blch a iných parazitov či vírusov od žltacky až po streptokokové a stafylokokové ochorenia. Párkrát ročne nám prepašujú z domu do tried „domácich maznáčikov“ ako myši, potkany či šváby. Na dotvorenie reálneho obrazu o skutočnom stave ich „socializácie“ nám nedá nespomenúť stav v nultých ročníkoch, prípadne prvých ročníkoch ZŠ. Keďže drvivá väčšina detí vôbec nie je zaškolených, do materskej školy nikdy nechodili a niektoré vôbec nevedia po slovensky, nikdy nedržali v ruke ceruzku a nekreslili, nepoznajú hračky, farby a v prvých týždňoch ich pobytu u nás sa neučia poznávať prvé písmenká, čísla a farby, ale oboznamujú sa s tečúcou vodou, splachovacím WC, fúkaním nosa do vreckovky namiesto rukávov a základnými sebaobslužnými a hygienickými návykmi. Komunikácia s týmito deťmi je nesmierne náročná, reči zle rozumejú, nechápu, čo sa od nich požaduje, keďže majú obmedzenú slovnú zásobu (a to nie len v slovenskom, ale aj rómskom jazyku). Neskôr od nich očakávame, že sa budú učiť ďalšie dva cudzie jazyky, čo je nemysliteľné, keďže poriadne nevedia ani po slovensky. Nedokážu pomenovať bežné veci, sú to pre nich predmety neznáme, s ktorými sa nikdy predtým nestretli. Čudujete sa, že špeciálne školy sú plné rómskych detí? Ale prečo? Uvedomte si, že dieťa drží farbičku v ruke po prvýkrát na zápise, nepoznajú hračky, kocky, predmety či hry, ktoré by rozvíjali ich myslenie a motoriku. ...Nepriprôsobiví rodičia väčšinou nemajú absolútne žiadne pracovné návyky, nemusia ráno vstať a ísť do práce, preto sa ani neobťažujú zobudiť deti a vychystať ich do školy. ... Žiaci s MR, ktorí nikdy nebudú priekopníkmi v oblasti medicíny, školstva a nikdy nebudú podávať kvalitné pracovné výkony v oblastiach súvisiacich s intelektom, sú vzdelávaní podľa najnovších metód, s najlepšou technikou, listujú v novučičkých aktuálnych učebniciach a žiaci, ktorí sú intelektovo na primeranej, často nadpriemernej úrovni, žiaci z ktorých môžu byť lekári, výskumníci, politici, učitelia sú doslova a do písmena DISKRIMINOVANÍ a pasujú sa so starými predpotopnými učebnicami, nedostatkom pomôcok (pracovné zošity na jednotlivé predmety a učebnice na cudzí jazyk si musia zakúpiť na vlastné náklady) a vystresovanými, vyčerpanými pedagógmi. Prečo diskriminujete a upierate základné práva na vzdelanie práve skupine ľudí, ktorá jediná bude pre náš štát produktívnou a bude prispievať k rozvoju našej krajiny??? ... Žiadame preto kompetentných, aby sa konečne začali riešiť konkrétne problémy a prestal sa prehliadať

neúnosný stav na našich školách. Máme obavy, kam až táto (niekde už teraz neúnosná) situácia dospeje pri pokračovaní tohto dlhodobo neriešeného a odsúvaného problému a dysfunkčného sociálneho systému.

5. Extrémizmus na športových podujatiach a opatrenia proti nemu

Tak ako aj po minulé roky sme, žiaľ aj v roku 2012 zaznamenali prejavy rasizmu a extrémizmu na športových podujatiach.

Osobitne sledovaným bol incident, ktorý sa odohral počas stretnutia FC Spartak Trnava a FC Nitra počas zápasu Corgoň ligy.

Tento incident bol zaznamenaný v 34 článkoch počas roka.

Nasledujú informácie k danej téme, ako boli zaznamenané v médiách:

Nitrianska polícia sa nezaobrá údajnými rasistickými nadávkami, ktoré si mal počas stretnutia 9. kola Corgoň ligy FC Nitra - Spartak Trnava (1:3) vypočuť guinejský futbalista tmavej pleti Seydouba Soumah. Nitriansky útočník tým zdôvodnil svoje skratové konanie, keď inzultoval rozhodcu a napadol dvoch hráčov. "Takýto incident sme dňa 14. septembra 2012 počas zápasu nezaznamenali," povedala o údajných nadávkach hovorkyňa Krajského riaditeľstva Policajného zboru v Nitre Božena Bruchterová. Polícia podľa nej ani žiadne oznámenie o rasistických nadávkach na ihrisku nedostala. (25.09.2012; Plus jeden deň; s. 27; sita)

Hráč ho strčil do tváre, bol inzultovaný, ale rozhodca Marek Mastiš neukončil zápas 9. kola Corgoň ligy Nitra - Trnava. Spravil vážnu chybu.

"Bola to najvážnejšia chyba rozhodcu v tomto zápase. Za to poniesie zodpovednosť on i jeho asistenti," vyhlásil šéf komisie rozhodcov Dušan Krchňák.

Nitriansky hráč Soumah udrel do tváre v 71. minúte najprv Trnavčana Karhana a potom i rozhodcu Mareka Mastiša. Zápas sa i tak dohral. Iba dvadsaťšesťročný Mastiš dostal trest od komisie rozhodcov, zápas nemôže rozhodovať do konca jesennej časti.

V zápase arbiter vylúčil až troch hráčov Nitry, Trnavčania pritom dohrávali v plnom počte. "Všetky vylúčenia boli správne. Karty neboli spochybnené. Komisia sa na tom zhodla v pomere 8:0," dal v tomto prípade za pravdu rozhodcovi Krchňák.

Komisia rozhodcov rozoberala šesťnásť bodov sťažností Nitranov. Za pravdu dala Nitre iba v troch prípadoch.

"Mal udeliť jednému z Trnavčanov žltú kartu a tiež raz nesprávne zastavil hru," tvrdil Krchňák.

"Na tom, čo sa v Nitre stalo, má svoj podiel viny i zväz, ktorý robil nomináciu. Budeme si na to dávať väčší pozor," priznal šéf futbalového zväzu Ján Kováčik, ktorý sa netradične zúčastnil na zasadnutí komisie rozhodcov z dôvodu závažnosti prípadu. Na rozhodnutie nemal vplyv. Komisia je nezávislá.

"Súboj pískal talentovaný, ale mladý a neskúsený rozhodca, ktorý odpískal iba štyri zápasy," vravel Kováčik.

Zápas mal pritom pôvodne rozhodovať skúsený Kružliak. Ten sa však ospravedlnil. Soumah sa sťažoval, že ho Trnavčania ponížovali rasistickými poznámkami. Mastiš ani jeho kolegovia vraj nič nepočuli.

"Rozhodcovia nezapočuli urážky zo strany Trnavy. Inak by konali," uzavrel Krchňák.

(21.09.2012; Sme; s. 23; SPÁL Pavol)

Bolo to jednostranné tvrdenie Nitranov. Trnavčania sa voči týmto obvineniam jednoznačne ohradili a mali sme aj písomné výpovede oficiálnych zástupcov, že v zápase sa nič také neodohralo. Túto kauzu sme však ešte neuzavreli a ak by sme dostali nové informácie, budeme rázne postupovať.

Pokladáte rasizmus za problém slovenského futbalu?

Áno, pokladám ho za jeden z najväznejších problémov, ale nielen vo futbale. Vo futbale existuje podobne ako aj korupcia, ale nie viac -skôr si myslím, že menej -ako inde okolo nás. Musíme mať konkrétne poznatky a jednoznačné dôkazy, aby sme mohli prijímať opatrenia. Možno to vyznie trochu paradoxne, ale poteší ma každý, kto v tomto smere predloží overiteľné informácie. Posunulo by nás to dopredu.

(27.09.2012; Pravda; s. 44-45 a 48; Zeman Michal)

Nitriansky klub aj napriek tvrdému trestu od Disciplinárnej komisie Slovenského futbalového zväzu (DK SFZ) nateraz nepríde o mecenášov klubu Norberta Bödöra a Jiřího Magyara. O údajných rasistických útokoch z trnavskej strany voči Soumahovi rozhodne až policajné vyšetrenie.

Ihneď po zasadnutí disciplinárky bol jeden zo spolumajiteľov klubu Jirí Magyar presvedčený: "Stále je reálne, že skončíme. Nevidíme dôvod, prečo by sme pokračovali v slovenskom futbale. Najviac nás zaskočil finančný trest 10-tisíc eur." Podľa našich informácií sa po návrate v Nitre zišiel manažment klubu spod Zobora a majitelia sa zhodli, že v klube budú

pokračovať. Odchod akcionárov FC Nitra je reálnejší až v zime, teda po skončení jesennej časti Corgoň ligy, keď bude na všetko viac času.

Seydoba Soumah po stretnutí s Trnavou obvinil trojicu futbalistov Spartaka z toho, že ho počas duelu rasisticky urážali. "Jeho slová neboli podložené právne relevantnými dôkazmi. Trnavský kapitán Peter Čvirik a hráč Miroslav Karhan odmietli tvrdenie, že by Soumaha ktokoľvek z tímu rasisticky urážal. Máme to písomne potvrdené od rozhodcov aj delegátov, že v mieste ich pohybu nezaznamenali žiadne podobné urážky," povedal predseda disciplinárky Štefan Kridla. Nitrianska strana však trvá na svojom. "Skratovému momentu nášho hráča predchádzali provokácie Trnavčanov, a preto sa mu nečudujem, že takto konal. Nezastávam si ho, ale na takýchto futbalistov sa chodia diváci pozerat'. Mali by sme si na Slovensku chrániť futbalistov, ktorí vedia hrať futbal," povedal jeden z majiteľov Nitry Jiří Magyar, ktorého mrzí, že disciplinárka dala od rasizmu ruky preč a nikoho nepotrestala. "Urobili sme prvé úkony k vyšetreniu problému. Príde k výsluchu dotknutých osôb. Na rade sú však orgány činné v trestnom konaní," dodal člen komisie Štefan Tomáš.
(22.09.2012; Plus jeden deň; s. 30, 31; Bachratý Michal)

J. ČURNÝ, hovorca Slovenského futbalového zväzu:

"Prezident Slovenského futbalového zväzu Ján KOVÁČIK veľmi citlivo vníma, že stalo sa niečo, čo sa pravdepodobne stať nemalo, že došlo k udalostiam, ktoré nevrhajú dobré svetlo na slovenský futbal."

B. TOMAGA:

"Videozáznam dôkladne prešetria, zväz totiž tvrdí, že pri takýchto podozreniach ide o veľa a všimnúť si to môže aj UEFA."

J. ČURNÝ:

"Už aj nám sa stalo, že sme zažili hanbu, ak to môžem takto povedať, pretože kvôli rasizmu v zápase s Anglickom nás UEFA potrestala nielen peňažnou pokutou, ale aj uzavretím ihriska na jeden medzištátny zápas."

(17.09.2012; Televízna stanica Markíza; Televízne noviny; 19.00; por. 6/27; TOMAGA Branislav)

Potrestaný Nitran Seydoba Soumah tvrdil, že mu prvýkrát niekto tak tvrdo nadával. Na ihrisku nie je inštalované odpočúvacie zariadenie ani technika, ktorá by rasistické slová dokázala odhaliť, tvrdí generálny manažér Nitry Jozef Petrání.

(22.09.2012; Sme; s. 16; Spál Pavol)

Nitrianska polícia sa nezaobrá údaťnými rasistickými nadávkami, ktoré si mal počas stretnutia 9. kola Corgoň ligy FC Nitra - Spartak Trnava (1:3) vypočúť guinejský futbalista tmavej pleti Seydouba Soumah. Nitriansky útočník tím zdôvodnil svoje skratové konanie, keď inzultoval rozhodcu a napadol dvoch hráčov.

"Nitrianska polícia takýto incident dňa 14. septembra 2012 počas zápasu nezaznamenala," povedala o údajných nadávkach hovorkyňa Krajského riaditeľstva Policajného zboru v Nitre Božena Bruchterová. Polícia podľa nej ani žiadne oznámenie o rasistických nadávkach na ihrisku nedostala. www.sportky.sk 24.09.2012

Ako už bolo poznamenané prejavy rasizmu počas športových podujatí sú pravidelným javom na slovenskej športovej scéne. Slovensko ale nie je jedinou krajinou, ktorá bojuje s týmto problémom. Našťastie existuje niekoľko nástrojov, ktoré by mohli predstavitelia športu na Slovensku použiť, jedným z nich je aj: Ide o spoločný program Európskej únie a Rady Európy so zameraním, aj keď nie výlučne, na šport, pretože je považovaný za dôležitú oblasť pre budovanie sociálnej kohézie, ako je tiež významným odvetvím pre investície v mediálnom priemysle . Avšak, pokrývanie športu v médiách neodráža sociálnu a kultúrnu rozmanitosť, a nezabezpečuje rovnosť pre všetkých. Iba 5% z novinových článkov pokrýva kultúrne a sociálne aspekty športu; 40% všetkých článkov o športe sa odvoláva len na jeden zdroj a 20 % sa neodvoláva na žiadny zdroj; atlétky majú štyrikrát väčšiu šancu, že o nich budú písať novinárky než novinár, ale menej ako 5% športového spravodajstva sú reportáže od žien (Play the Game, 2005)!

V nadväznosti na štandardy stanovené rôznymi orgánmi Rady Európy o pluralite médií, rozmanitosti a zákazu diskriminácie a na výsledok 2008-10 antidiskriminačnej kampane Rady Európy, sa spoločný program MARS - Media proti rasizmu v športe - spoločného programu EÚ a Rady Európy zameriava na posudzovanie nediskriminácie a vyjadrenia rozmanitosti ako nepretržitého mediálneho pokrytia v športe. Cez tento aplikovaný prístup na pokrytie športových udalostí, chce MARS podporovať inovatívne spôsoby modelov v médiách, ktoré by mohli byť reprodukované vo všetkých odvetviach médií a použiť pri akejkoľvek forme mediálneho pokrytia, nielen pri športe.

(http://www.coe.int/t/dg4/cultureheritage/mars/default_en.asp)

6. Antisemitizmus

Nebezpečnejšie a aktívnejšie sú skupiny extrémistov, ktorí používajú sofistikovanejšie metódy. „Tie dokážu nenávistnú ideológiu šíriť bez toho, aby spochybňovali holokaust alebo kreslili hákové kríže. Obávam sa, že sa oháňame štatistikami, kde kto aký kríž nakreslil, ale nenávistná rétorika predstaviteľov nacionalistických strán, ktorá má potenciál osloviť masy, zostáva istým spôsobom nereflektovaná," dodáva Biháriová

Pojem „antisemitizmus“ bol v roku 2012 osobitne často spomínaný a to najmä z dvoch dôvodov a to kvôli aktivite spájanej s Výborom pre predchádzanie a elimináciu rasizmu, xenofóbie, antisemitizmu a ostatných foriem intolerancie a druhým dôvodom je odhalenie pobytu Lászlóa Csatáryho, táto téma sa objavila počas roku 2012 v monitoringu 210 krát.

Csatáry pôsobil v roku 1944 ako vysoký policajný funkcionár a politický dôstojník na Policajnom riaditeľstve v Košiciach. Podľa súdu Csatáry prenasledoval, týral a svojvoľne zaisťoval ľudí pre ich náboženské presvedčenie, rasový pôvod, národnú príslušnosť či názory. Obviňujú ho z vojnových zločinov a účasti na deportáciách 15 700 Židov do koncentračného tábora Osvienčim v roku 1944.

7. Záver

Záujem o spôsob ako média reportujú o etnických a náboženských otázkach sa zvýšil v poslednom desaťročí. Príklady neetického reportingu o prisťahovalectve, globalizácii, ekonomickej neistote, a multikulturalizme nám kladú otázku, či žurnalisti robia viac škody ako úžitku keď pokrývajú udalosti a problémy, ktoré sa dotýkajú etnicity a náboženstva. Základné pravidlá pre vecné, spravodlivé a vyvážené spravodajstvo majú upozorniť na rastúce obavy nad úlohou médií v reprodukcii predsudkov, stereotypov a nenávisťných prejavov v čoraz rozmanitejšej Európe. Čitatelia, diváci, poslucháči, výskumní pracovníci a zamestnanci inštitúcií pre monitoring médií varujú, že diskriminačné spravodajstvo má potenciálne katastrofálne následky. Príklady hanebného spravodajstva o utečencoch a žiadateľoch o azyl, o etnických menšinách a Rómoch, o menšinových náboženských skupinách - aby sme vymenovali aspoň niektoré – sú ostro v rozpore s cieľom poskytovať presné a včasné informácie, ktoré občania potrebujú pre fungovanie demokracie. Kritika je obvykle zameraná na text informácie, čo reportér hovorí alebo píše, aké slová sa používajú a čo znamenajú. Je vzácné, že novinári sú požiadaní, aby vysvetlili, čo vedia, v čo veria, a ako pristupujú k otázke rozmanitosti. (Getting the facts right – Reporting ethnicity & religion, 2012 Media Diversity Institute, EFJ, Article 19)

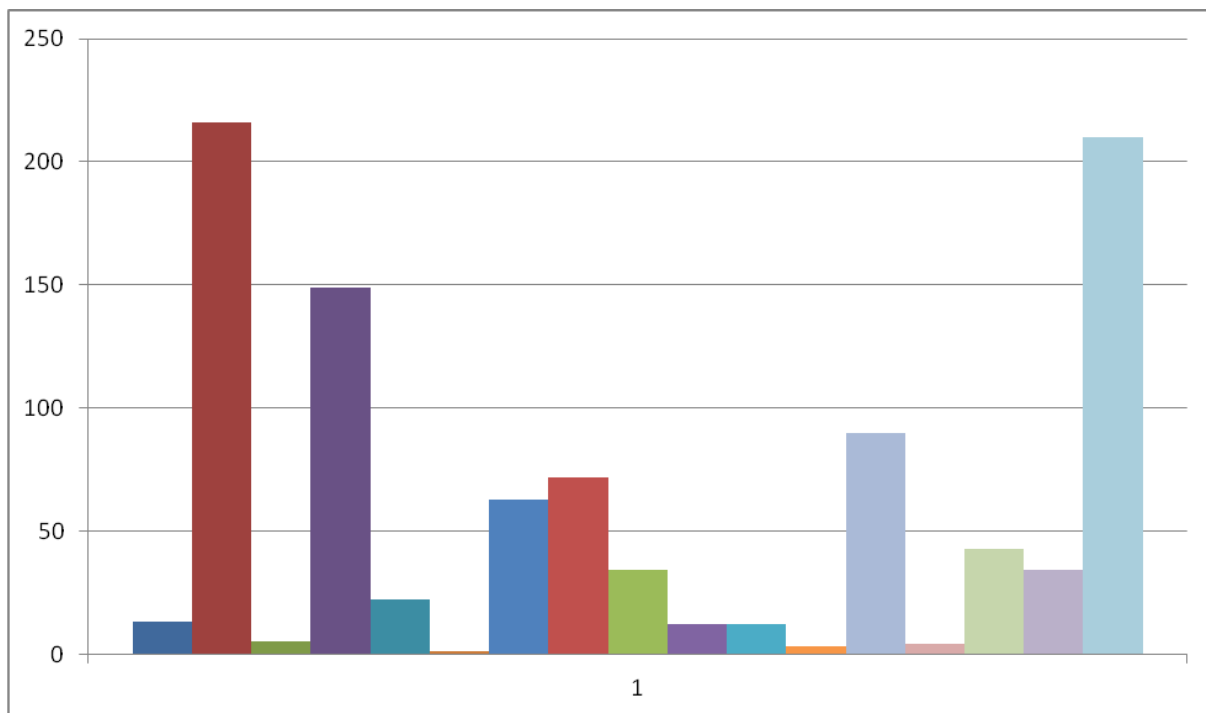
Snahou tejto správy je odprezentovať stav správ s problematickým obsahom týkajúcim sa rasizmu, extrémizmu a antisemitizmu s Slovenských médiách za rok 2012. Opakovane poukazuje na fakt, že situácia na Slovensku sa zmenila a na túto situáciu musia reagovať aj médiá.

Osobitne treba dať do pozornosti rôzne stretnutia, ktoré sa odohrali počas roka 2012. Je veľmi klamlivé a na hranici zavádzania ak sa stretnutia, ktorých následky sú nárast napätia v spoločnosti zaobalujú do pojmov ako sú „ľudskoprávni aktivisti“. Tento spôsob zastierania je do budúcnosti veľmi nebezpečný pretože správanie sa takýchto „ľudskoprávných aktivistov“ degraduje postavenie v spoločnosti pre ľudí, ktorí sa naozaj snažia o zmenu a zlepšenie situácie v spoločnosti.

Dokumentuje to aj správa o tom, že slušní ľudia zostali doma a protestný pochod Bratislavou pod názvom "Spoločne za slušný a bezpečný život" nepodporili, prípadne sa mu postavili. Hlavným mestom tak pochodovalo okolo 250 ľudí, z ktorých väčšina patrila k extrémistom zo Slovenskej pospolitosti. Tým sa na Zámockej ulici postavili ľudskoprávni aktivisti a vytvorili živú reťaz. Chceli zabrániť, aby sa pochodujúci s vlajkami Slovenskej pospolitosti dostali až k Bratislavskému hradu, čo sa im však nepodarilo, pretože polícia a ťažkoodenci ich vytlačili z cesty a umožnili pochodujúcim pokračovať v ceste. (15.10.2012; Pravda)

V nasledovnej tabuľke sa dá rozoznať, ktoré sú spomenuté v tejto správe.

Téma	Počet článkov
Trnavský krajský súd – rasistický motív	13
Hurbanovo jún 2012 streľba	216
Protestné zhromaždenie proti rómskej agresivite – Spišské podhradie	5
Upratovanie s M. Kotlebom – Krásnohorské podhradie	149
Pochod za slušných ľudí – Partizánske	22
Za rasovú rovnosť a sociálnu spravodlivosť, Hurbanovo	1
Za slušný a bezpečný život 1,2 – Bratislava	63
17.November – BA/ KE/ BB/ TN/ Poprad/ Malacky	72
Blokáda médií – Bratislava	34
Jožo Ráž Vietnamci	12
Zlaté Moravce novoročný prejav primátora	12
Hadyari – Prešov Pollák FB	3
Hlina Matovič Tour de Roma	90
XV. Zjazd protifašistických bojovníkov SZPD	4
Dobšiná otvorený list učiteliek	43
FC Spartak Trnava vs. Nitra	34
Zadržanie Lászlóa Csatóryho	210

Je tak jasne vidieť, ktoré správy sa najčastejšie objavovali v médiách. Pri týchto číslach je jasne vidieť rozdiely, ktoré sú popísané v správe, napr. streľba v Hurbanove bola spomenutá v 216 článkoch, ale následný pochod v Hurbanove bol zaznamenaný len raz. Je otázkou, či sa dá z toho usudzovať, že keďže pochod sa uskutočnil neskôr a to v čase keď sa už začal vyvracať rasistický motív útoku, nevenovala sa už Hurbanovu taká pozornosť.

Rovnako keď porovnáme počty článkov týkajúcich sa stretnutí, je najväčšie množstvo spojené práve s Krásnohorským podhradím, ako už bolo spomenuté širším aspektom tejto témy sa Stredisko venuje v Správe o dodržiavaní ľudských práv vrátane zásady rovnakého zaobchádzania v Slovenskej republike za rok 2012.

Počty článkov týkajúce sa protestných stretnutí sa približne podobajú, pričom treba dať do pozornosti najmä to, že počty za pochod v Bratislave obsahujú články za prvý ale aj za druhý pochod. A počty zo stretnutí zo 17. Novembra obsahujú články o stretnutí z 6 miest (Bratislava, Košice, Banská Bystrica, Trenčín, Poprad a Malacky). Blokáda médií v Bratislave tiež nepriniesla svoj úžitok keďže bola zaznamenaná v 34 článkoch.

Ako zaujímavosť môžeme považovať to, že výrokom p. Ráža a primátora Petra Lednára bola venovaná rovnaká pozornosť a to 12 článkov. Naopak vyjadreniam primátora Pavla Hagyariho sa dostalo len malej pozornosti a to len 3 články, pričom dôvody nízkeho záujmu možno vysvetliť okrem iného aj použitým médiom a to Facebookom.

Kapitola kde bola asi najväčšia zmena v téme je práve Antisemitizmus, kde v roku 2012 neboli len články o pomníkoch a zrekonštruovaných cintorínoch ale téma, ktorú nikto nečakal, odhalenie vojnového zločinca, ktorý pôsobil priamo v Košiciach počas druhej svetovej vojny.

Okrem verejných stretnutí a protestov mal v roku 2012 osobitný ohlas aj otvorený list učiteliek z Dobšinej. Okrem situácií a incidentov spomenutých v tejto správe bol rok 2012 plný štrajkov a protestných zhromaždení, ktoré mali za cieľ zlepšiť postavenie určitých skupín zamestnancov, najčastejšie šlo o zamestnancov v zdravotníctve a v školstve. Spomenutý otvorený list vychádza na tomto pozadí spája ale problematiku zamestnania v školstve z rómskou problematikou. List vyzýva na komplexné riešenie každodenných problémov, s ktorým sa učitelia stretávajú. A veľmi otvorene poukazuje na každodenné situácie kde vzniká napätie v spoločnosti.

PRÍLOHA

Rozhlasové stanice		
Slovenské stanice	Slovensko	Košice
	Regina (BA, BB, KE)	Lumen
	Patria	Viva
	Rádio FM	Fun
	Expres	
Zahraničné stanice	Český rozhlas Rádiožurnál	Österreich 1
	Český rozhlas 6	Kossuth
Televízne stanice		
Slovenské stanice	STV 1	Bratislava
	STV 2	Centrum
	Markiza	Patriot
	JOJ	TV Naša
	TA3	
Zahraničné stanice	ČT 1	MTV
	ČT24	Duna
	ORF 1	ORF 2

Základný zoznam monitorovaných relácií

Stanica	Program	Vysielací čas
Rádio Slovensko	Rádiožurnál	07.00, 12.00, 18.00, 22.00
	Dobré ráno, Slovensko!	06.00
	Dobrý deň, Slovensko!	08.00
	Správy	08.00, 09.00, 10.00, 11.00, 14.00, 15.00, 16.00, 20.00
	Z prvej ruky	12.30
	Pozor, zákruta!	13.00
	Popoludnie na Slovensku	14.05
	Štúdio Kontakt	20.00
	Nočná pyramída	22.30
	Sobotné dialógy	12.10 (sobota)
	Vec verejná	10.30 (nedeľa)
	Zahr politický komentár	12.05 (nedeľa)
Rádio Regina	Správy	06.30, 07.00, 10.00, 14.00,
	Magazín	10.00
	Rozhlasový denník	12.00
	Popoludnie s Rádiom Regina	14.05
	Žurnál	17.00
	Múzy	10.30 (nedeľa)
	Armádný magazín	17.10 (sobota)

Stanica	Program	Vysielaci čas
Rádio Viva	Správy	17.00, 18.00
Rádio Expres	Infoexpres	12.00, 17.00
Rádio Devín	Solárium	13.00
Rádio FM	Správy	17.00
Rádio Fun	Správy	07.00, 08.00, 09.00
Rádio Lumen	Infolumen	17.30, 20.00
Rádio Patria (národnostné vysielanie v rusinskom jaz.)	Rádionoviny	18.00
Rádio Patria (národnostné vysiel. v ukrajinskom jaz.)	Rádionoviny	18.00
Rádio Patria (národnostné vysiel. v maďarskom jaz.)	Kronika dňa	13.00
Český rozhlas Rádiožurnál	Ozveny dňa	18.00
Český rozhlas 6	Názory a argumenty	18.10
	Svet videný internetom	19.10
Rádio Kossuth	Večerná kronika	19.00
Rádio Österreich 1	Ranný žurnál	07.00
STV 1	Slovensko dnes	19.15
	Správy STV	19.30
	Reportéri	21.50 (pondelok)
	O 5 minút 12	11.55 (nedeľa)
STV 2	Správy z regiónov	17.15
	Správy a komentáre	21.30
	Kvarteto	16.30 (piatok)
	Separé	18.20 (štvrtok)
	Profesionál	15.45 (štvrtok)
	Rómsky magazín	16:20 (pondelok)
	Tempo	16.30 (piatok)
Markíza	Prvé televízne noviny	17.00
	Televízne noviny	19.00, 22.00
	Na telo	13.00 (nedeľa)
	Lampáreň	13.30 (nedeľa)
JOJ	Noviny	12.00
	Prvé noviny	17.00
	Krimi noviny	19.00
	Noviny	19.30
	Lampa	21.45 (štvrtok)
TA 3 (priebežný monitoring 10.00 – 22.30)	Ekonomika	10.00
	Poludňajší žurnál	12.00
	Hlavné správy	18.40
	Téma dňa	19.55
	Nočný žurnál	22.00
	Firmy	20.45 (pondelok)
	Motoring	21.45 (pondelok)
	Euroškolsťvo a výskum	17.30 (utorok)
Labyrint	20.45 (utorok)	

Stanica	Program	Vysielací čas
TA 3 (pokračovanie)	Peňaženka	20.45 (streda)
	Ľudia a regióny	20.45 (štvrtok)
	Analýzy a trendy	21.30 (štvrtok)
	Manažment/Reality	20.45 (piatok)
	Showbiz	21.30 (sobota)
	Zdravie	18.15 (nedeľa)
	V politike	19.55 (nedeľa)
	Tlačová beseda/konferencia	-
	Živý vstup	-
Bratislava	Správy	18.00
	Metropolitný magazín	18.10
Centrum	Noviny TV Centrum	10.00
Patriot	Správy	17.45
ČT 1	Udalosti	19.00
ČT24	Ekonomika ČT24	21.30
	Adresa: Stredná Európa	10.30
	Európske udalosti	15.50
	Štúdio ČT24, Ekonomika	14.45, 16.45
	Štúdio ČT24, Správy	14.40, 16.40
MTV 1	Večerné televízne noviny	19.30
Duna TV	Televízne noviny	18.00
ORF 1	Teletext	-
ORF 2	Správy. Zeit im Bild	19.30

Základný zoznam monitorovaných internetových stránok a portálov

Internetové stránky a portály		
Slovenské stránky a portály	aad.sk	feminity.sk
	aero.sme.sk	femme.sk
	adam.cas.sk	finance.sk
	agromagazin.sk	finweb.hnonline.sk
	aktuality.sk	fit.server.sk
	aktualne.centrum.sk	hnclub.hnonline.sk
	asb.sk	hnonline.sk
	atlas.sk	idoprava.sk
	auto.sk	ifleet.sk
	auto.pravda.sk	inet.sk
	auto.server.sk	investor.hnonline.sk
	auto.sme.sk	investujeme.sk
	autobild.sk	itnews.sk
	autoindex.sk	joj.sk
	automix.centrum.sk	kariera.hnonline.sk
	automobily.sk	koktail.pravda.sk
	autoshow.sk	komentare.sme.sk
	autosportfoto.sk	korzar.sme.sk
	autoviny.zoznam.sk	krimi.cas.sk
	auto-salon.sk	kultura.pravda.sk
	banky.sk	kultura.sme.sk
	beauty.sk	kysuce.sme.sk
	benzin.sk	lady.sk
	blog.sme.sk	living.cas.sk
	blog.etrend.sk	living.hnonline.sk
	bratislava.sme.sk	magazin.atlas.sk
	bratislavskenoviny.sk	marketer.hnonline.sk
	busportal.sk	markiza.sk
	cas.sk	mecem.sk
	cassovia.sk	medialne.etrend.sk
	cestovanic.sme.sk	mobil.sk
	dal.hnonline.sk	mobil.sme.sk
	dennik.sme.sk	mobilmania.sk
	digi.hnonline.sk	mojdom.zoznam.sk
	digimedia.sk	moje.hnonline.sk
	daes.atlas.sk	mojeauto.sk
	domacnost.sme.sk	motormania.sk
	dromedar.topky.sk	motornews.sk
	dsl.sk	muzeum.sk
	ekonomika.sme.sk	natankuj.sme.sk
	enviroportal.sk	nazory.pravda.sk
	etrend.sk	noviny.joj.sk
euractiv.sk	novinyzemplina.sk	
expres.sk	openiazoch.zoznam.sk	

Internetové stránky a portály – pokračovanie		
Slovenské stránky a portály	orangeportal.sk	sport.pravda.sk
	ozene.zoznam.sk	spravy.pravda.sk
	panorama.sk	stellacentrum.sk
	parameter.sk	strategie.sk
	pc.server.sk	stv.sk
	pc.sk	sulik.sk
	pcspace.sk	svet-komunikacie.sk
	peniaze.pravda.sk	svetmotorov.sk
	piestany.sme.sk	tankovanie.sk
	pluska.sk	tasr.sk
	pocitace.sme.sk	ta3.com
	pohronie.sk	topky.sk
	poistovne.sk	topspeed.sk
	politikon.sk	trnava.sme.sk
	poradca.hnonline.sk	tvcentrum.sk
	pravda.sk	tvnoviny.sk
	preconie.hnonline.sk	vat.pravda.sk
	primar.sme.sk	veda.sme.sk
	prservis.sk	vino.etrend.sk
	profesia.pravda.sk	volby.sme.sk
	profit.etrend.sk	vzdelavanie.hnonline.sk
	radaeuropy.sk	weblogy.sk
	reality.etrend.sk	webnoviny.sk
	reality.server.sk	woman.sk
	reality.sme.sk	zaujímavosti.sme.sk
	ml.sk	zavolantom.eu
	rodinka.sk	zdravie.pravda.sk
	rozhlas.sk	zena.sme.sk
	satcentrum.sk	zive.sk
	science.sk	zivotpo.sk
	server.sk	zilina.sme.sk
	slovacivosvete.sk	zzz.sk
	slovakia.travel.sk	24hod.sk
sme.sk		
Zahraničné stránky a portály	auto.cz	news.auto.cz
	autoweb.cz	sk.radiotv.cz
	ceskamedia.cz	europa.eu
	cestovatel.eu	hirtv.hu
	investujeme.cz	inforadio.hu
	mediafax.cz	lenta.ru

Základný zoznam monitorovaných tlačných médií

Slovenská tlač		
Celoštátne denníky	Hospodárske noviny	Pravda
	Nový Čas	Sme
	Plus jeden deň	Šport
Regionálne denníky	Gemerský denník Korzár	Spišský denník Korzár
	Košický denník Korzár	Tatranský denník Korzár
	Prešovský večerník	Zemplínsky denník Korzár
	Prešovský denník Korzár	
Týždenníky	Eurotelevízia	Slovenské národné noviny
	Katolícke noviny	Slovo
	Markiza	Sarm
	Nový Čas pre ženy	Trend
	Nový Čas Nedeľa	TV Oko
	Obecné noviny	.týždeň
	Plus 7 dní	Zdravotnícke noviny
	Roľnícke noviny	Život
	Slovenka	
Dvojtyždenníky	Auto Bild	Profit
	Bojovník	Stop
	Extra Plus	Slovenský rozhľad
	Literárny týždenník	
Regionálne týždenníky	Banskobystrické noviny	Podvihorlatské noviny
	Hornonitrianske noviny	Podduklianske noviny
	Horehronie	Podtatranské noviny
	Karloveské noviny	Pokrok
	Kopaničiar expres	Sninské noviny
	Košický večer	Stropkovské spektrum
	Kysucké noviny	Topoľčianske noviny
	Liptovské noviny	Trenčianske noviny
	Naše novosti	Tmavské noviny
	Nitrianske noviny	Turčianske noviny
	Noviny Kežmarok	Týždenník pre Záhorie
	Noviny Juhozápadu	Týždeň na Pohroní
	Noviny stredného Považia	Vranovské novinky
	Noviny Žiarskej kotliny	Vranovské noviny
	Noviny Poprad	Zvolensko-podpolian. noviny
	Novohradské noviny	Žilinské noviny
	Oravské noviny	Žilinský večerník
Senecké noviny		
Celoštátne mesačníky	ARCH	Doprava a logistika
	ASB architektúra, stavebníctvo, biznis	Emma
	Auto magazín	Eva
	Auto, motor a šport	Eurobiznis
	Auto žurnál	Euroreport plus

	Cestovateľ	Eurostav
	Development	Farmár
	Development news Slovakia	Gastro
Celoštátne mesačníky	Gold Car	Parlamentný kuriér
	Goodwill	Quark
	Haló auto	Revue priemyslu
	Harmónia	Stavba
	Instore	Stavebné materiály
	Investor	Stratégie
	Kilometer	Systémy logistiky
	Kroky	Transport
	Linia	Trucker
	Motor	Vlna
	Obchod	Zdravie

Národnostná tlač		
Denník	Uj Szó	
Týždenníky, dvojtyždenníky a občasníky	Szabad Újság	Info Rusyn
	Vasárnap	Nove žytt'a
	Csallóköz, Žitný ostrov	
Inojazyčná tlač		
Týždenník	The Slovak Spectator	
Česká tlač		
Denníky	Hospodárske noviny	Mladá fronta Dnes
	Lidové noviny	Právo
Týždenníky	Ekonom	Reflex
	Euro	Respekt
		Týden
Mesačníky	ATM armádní technický magazín	Letectví + kosmonautika
	Bankovníctví	
Iná zahraničná tlač		
Internetové vydanie denníkov	Nepszabadság	Der Standard
	Magyar Nemzet	Die Presse
	Gazeta wyborcza	Kurier
	Rzeczpospolita	